

เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

Forest Stewardship Council (FSC)

งานสวนป่าทุ่งเกวียน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

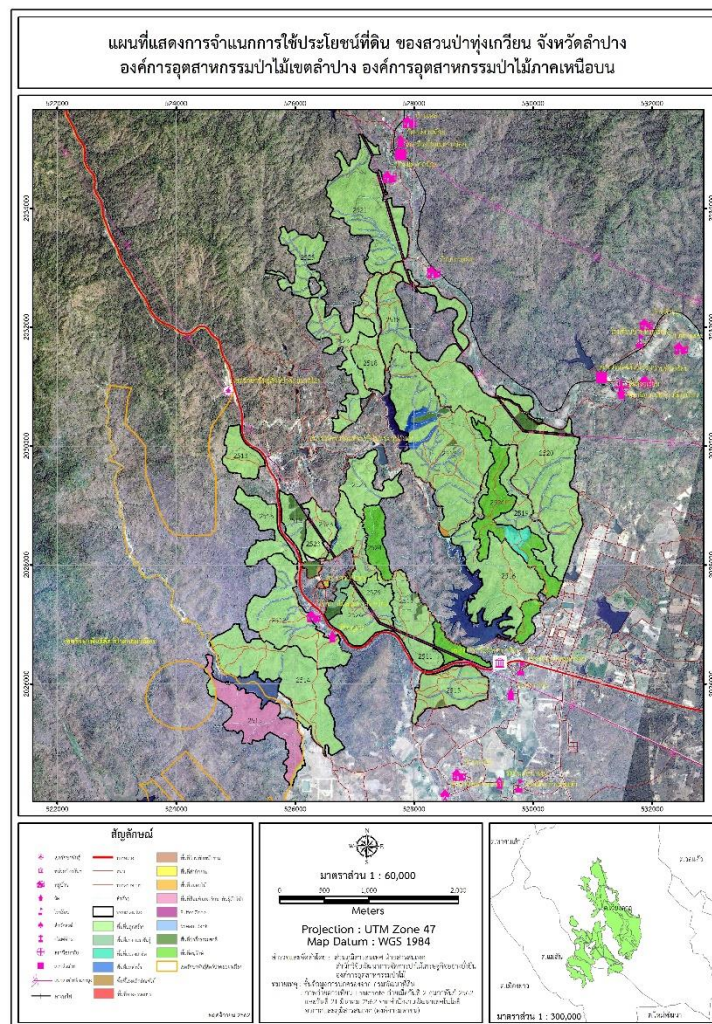

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
“เป็นผู้นำจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก ในปี 2565”

Thungkwain plantation management summary

สรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน งานสวนทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

งานสวนป่าทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง (อ.อ.ป.) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ปลูกสร้างสวนป่า ค้ำครองรักษาป่าไม้และบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ สวนป่าทุ่งเกวียน เป็นสวนป่า โครงการที่ 1 เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าสัก ตั้งแต่ปี 2510 ใช้ระบบหมู่บ้านป่าไม้เป็นแรงงาน มีพื้นที่ สวนป่าจำนวน 16 แปลง ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า (สป.3) เล่มที่ 21 ฉบับที่ 46 ลงวันที่ 3 มีนาคม 2547 เนื้อที่ 15,127 ไร่ และพื้นที่ตาม GPS เนื้อที่ 15,024 ไร่ เริ่มตัดสางเพื่อจำหน่ายตั้งแต่ปี 2538 ที่ตั้งสำนักงาน ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 ถนนสายลำปาง - เชียงใหม่ กิโลเมตรที่ 26 - 27 ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190 พิกัด UTM 47Q 526518 E 2027668 N ห่างจากอำเภอห้างฉัตร ประมาณ 16 กิโลเมตร ห่างจาก อำเภอเมืองลำปาง ประมาณ 30 กิโลเมตร

แผนที่แสดงการจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่
งานสวนป่าทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง (อ.อ.ป.)

แผนการปฏิบัติงานประจำปี 2564

ลำดับที่	แผนงาน/โครงการ	รายละเอียด/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ปริมาณงาน
1	แผนการจัดการด้านเศรษฐกิจ	- แผนการทำไม้สักสวนป่า - จำนวนเนื้อที่ - ปริมาตร - แผนการจำหน่ายไม้ - ปริมาตร - เป้าหมาย (รายได้) - แผนการดำเนินงานด้านสวนป่า - การปลูกสร้างสวนป่า - การบำรุงดูแลสวนป่าแปลงเก่า - ความสูญเสียของเนื้อไม้ - ความเพิ่มพูนของเนื้อไม้ - ผลประกอบการ	- พื้นที่ทำไม้ (ไร่) - ปริมาตร (ลบ.ม.) - ปริมาตร (ลบ.ม.) - รายได้ (ล้านบาท) - พื้นที่ปลูกใหม่ (ไร่) - พื้นที่ดูแลรักษา(ไร่) - ร้อยละที่สูญเสีย - ลบ.ม./ไร่/ปี - ร้อยละของต้นทุน	600.22 1,400 1,400 10.2 263.93 11,391 10% 0.43 30%
2	แผนการจัดการด้านสังคม - สิทธิของคนงาน - สิทธิของชุมชนท้องถิ่น	- คุ้มครองความปลอดภัยการทำงาน - สวัสดิการพื้นฐาน (อุปกรณ์ความปลอดภัย, ยา ฯลฯ) - การอบรมพัฒนาประสิทธิภาพ - การใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ - กิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ - การจ้างแรงงานในท้องถิ่น - รับฟังความคิดเห็น แก้ไขข้อขัดแย้ง - การใช้ประโยชน์ที่ดินรอบสวนป่า	- กรรมธรรม์อุบัติเหตุ - รายการสวัสดิการ - จำนวนคน - ข้อตกลงชุมชน - จำนวนครั้ง - สัดส่วนแรงงาน - จำนวนครั้ง - ร้อยละของต้นทุน	1 3 50 5 12 65:35 12 60%
3	แผนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แผนการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	- อนุรักษ์ต้นไม้เดิมค่า - การพังทลายของดิน - ความอุดมสมบูรณ์ของดิน - ป้องกันพื้นที่เกษตรขอบแปลง - พื้นที่อนุรักษ์ในสวนป่า - ผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ - ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์พืช - ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์สัตว์ - พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงในการอนุรักษ์ (HCV) - ฝ่ายดักตะกอนชะลอความเร็ว - การป้องกันไฟป่า - การป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า	- จำนวนไม้อนุรักษ์ - จำนวนสถานี - ร้อยละ - ร้อยละผลกระทบ - จำนวนไร่ - พื้นที่ทำไม้ (ไร่) - ร้อยละเทียบธรรมชาติ - ร้อยละเทียบธรรมชาติ - จำนวน - จำนวนฝ่าย - ร้อยละไฟไหม้ - จำนวนคดี	27 3 60% 5% 2991 600.22 30 20 5 10 15 0

การดำเนินการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าทุ่งเกรียน แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

ด้านสิ่งแวดล้อม

สวนป่าทุ่งเกรียน ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมทั้งสิ้น 2,991.648 ไร่ คิดเป็น 19.91 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด พื้นที่ตาม GPS จำนวน 15,024 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream bank)
2. พื้นที่แนวป้องกันรอบนอก (Buffer zone)
3. พื้นที่ป่าธรรมชาติ (Natural forest)
4. พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (Forest conservative area)
5. พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (High conservation value area ; HCV)

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (High conservation value area ; HCV)

หมายถึงคุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรมและสังคม ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจ และลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าทุ่งเกรียน ได้จัดว่าสวนป่าทุ่งเกรียนมีพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) อยู่ในบริเวณขอบเขตพื้นที่ และอยู่ติดกับขอบเขตสวนป่า ได้แก่

1. HCV 5 Basic needs of local communities: พื้นที่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำแม่สัน แปลงปี 2516 พื้นที่ 45.697 ไร่, พื้นที่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำของศูนย์ช่าง แปลงปี 2517 พื้นที่ 103.727 ไร่, พื้นที่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำแม่ปอน แปลงปี 2514,2515 พื้นที่ 16.80 ไร่
2. HCV 6 Cultural identity of local communities : ฼าปนสถานของหมู่บ้านป่าไม้หมู่ที่ 6 พื้นที่ 0.38 ไร่ และศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พื้นที่ 20.79 ไร่

฼าปนสถาน

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

การตรวจติดตามด้านสิ่งแวดล้อม

หัวข้อการติดตาม	ช่วงเวลาติดตาม
ติดตามตรวจสอบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ส.ค. - ก.ย.
ฝายชะลอความชุ่มชื้น	พ.ค. - ก.ค.
การป้องกันไฟป่า	ต.ค. - เม.ย.
การตรวจสอบต้นไม้อนุรักษ์	ทุกๆ 3 เดือน
การตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนการทำไม้	ก่อนทำไม้ 1 เดือน
การตรวจสอบผลกระทบ สิ่งแวดล้อมหลังการทำไม้	หลังการทำไม้ 1 เดือน
การป้องกันการลักลอบตัดไม้และดูแลพื้นที่อนุรักษ์	ทุกวัน
การอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าสูง	ทุกครั้งที่มีการกิจกรรม

ด้านสังคม

ชุมชนรอบพื้นที่สวนป่าทุ่งเกรียน ประกอบด้วย 2 ตำบล คือ ตำบลเวียงตาล และตำบลแม่สัน สวนป่าทุ่งเกรียน จึงมีนโยบายและแผนการจัดการด้านสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความยั่งยืนต่อไปดังนี้

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมที่ดี ของชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อสืบสานด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนท้องถิ่นรอบ ๆ สวนป่า

3. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร และส่วนราชการในท้องถิ่น ในการวางแผนบริหารจัดการสวนป่า และการใช้ประโยชน์พื้นที่สวนป่า
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสวนป่ากับชุมชนท้องถิ่น
5. เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจกับชุมชนในบทบาทและกิจกรรมการดำเนินงานของสวนป่า

นโยบายเพื่อสังคมยั่งยืนของงานสวนป่าทุ่งเกวียน

1. นโยบายการจ้างงานและคนงานสวนป่าทุ่งเกวียน
2. นโยบายเกี่ยวกับสิทธิตามวัฒนธรรมและสิทธิตามกฎหมายกับชุมชนท้องถิ่นต่อทรัพยากรป่าไม้ในสวนป่าทุ่งเกวียนภายใต้ข้อตกลงที่ยอมรับร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย
1. นโยบายด้านความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นใกล้เคียงของสวนป่า

แผนการจัดการด้านสังคม

1. สิทธิของคนงาน
2. คุ้มครองความปลอดภัยการทำงาน
3. สวัสดิการพื้นฐาน (อุปกรณ์ความปลอดภัย ยา การประกันภัยอุบัติเหตุ)
4. การอบรมพัฒนาประสิทธิภาพ

สิทธิของชุมชนท้องถิ่น

1. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่
2. กิจกรรมมวลชนสัมพันธ์
3. การจ้างแรงงานในท้องถิ่น
4. รับฟังความคิดเห็น แก้ไขข้อขัดแย้ง

ร่วมจัดกิจกรรมกับชุมชนในโอกาสต่างๆ

การประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนรอบสวนป่า

ด้านเศรษฐกิจ

1. สนับสนุนประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตไม้จากสวนป่า
2. เพื่อให้สวนป่ามีความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ โดยมีปริมาณผลผลิตต่อหน่วยอยู่ ในระดับเกณฑ์มาตรฐาน และมีการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อการวางแผนการเก็บเกี่ยวผลผลิตไม้ในระยะยาวและยั่งยืน
4. เพื่อบริหารจัดการพื้นที่โดยใช้ระบบวนวัฒน (Silviculture system) ที่เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สวนป่า
5. เพื่อการใช้ระบบการสำรวจข้อมูลสวนป่าที่ทันสมัย ประหยัด และถูกต้องแม่นยำ
6. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายไทย และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ในด้าน

แผนการดำเนินงานของสวนป่าทุ่งเกวียน ประจำปี 2564

ด้านงานปลูกสร้าง

แผนการปลูกแปลงปี 2523 จำนวน 263.93 ไร่

ด้านงานทำไม้

แผนการทำไม้ประจำปี 2564

แปลงทำไม้ตัดสางรอบสุดท้ายแบบ Selection thinning

- แปลงปี 2525 เป้าหมายปริมาตร 800 ลบ.ม. พื้นที่ 277.84 ไร่

แปลงทำไม้ตัดสางแบบ thinning ครั้งที่ 1

- แปลงปี 2549/2514 เป้าหมายปริมาตร 600 ลบ.ม. พื้นที่ 322.38 ไร่

ปริมาตรรวม 1,400 ลบ.ม. พื้นที่ทำไม้ 600.22 ไร่

คาดการณ์รายได้ในปี 2564 ประมาณ 10,200,000 บาท

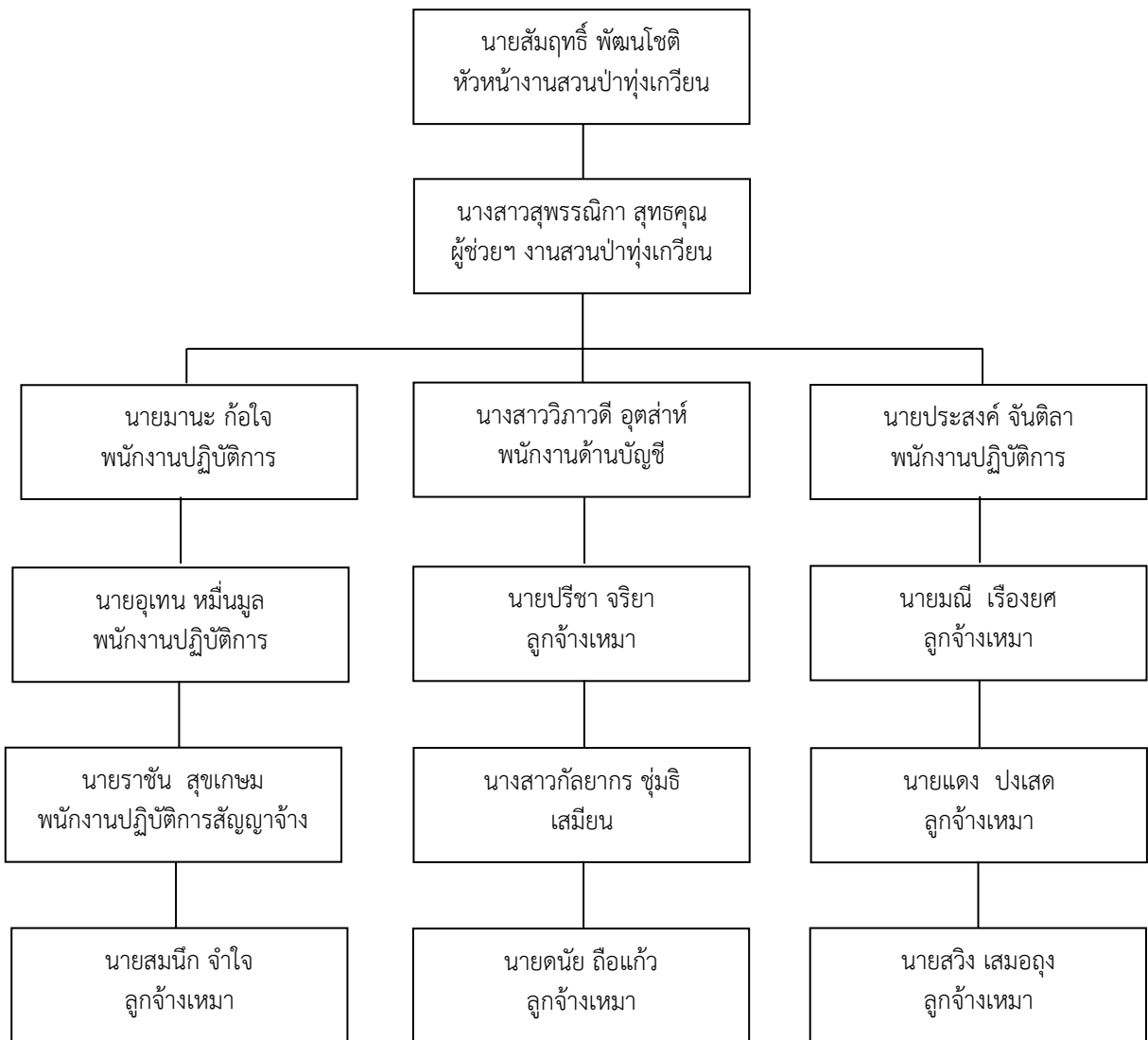
แผนการดำเนินงาน

ปี	*ทำไม้ (ลบ.ม.)	ปลูกเสริมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สอง (ไร่)
2564	1,400.00	263.93
2565	2,200.00	277.84
2566	2,700.00	456.62
2567	2,000.00	-
2568	2,600.00	-

หมายเหตุ *การทำไม้ของสวนป่าไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนรายปี ไม่เกินศักยภาพพื้นที่ และทำการปลูกเสริมสวนป่ารอบตัดพื้นที่สองหลังทำไม้เสร็จ

อัตรากำลังงานสวนป่าทุ่งเกวียน

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
“เป็นผู้นำจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูก ในปี 2565”